Stev. 97. V Trstu, v četrtek 6. aprila 1916. Letnik XLI.

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 24.—
Za pol leta . . . . . „ 12.—
za tri mesece, ... „ 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto . . . . . „ 5.20
za pol leta . . . . . „ 2.60

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti" se prodajajo po 6 vinarjev. zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . *mm* po 10 vin. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov . . . . . *mm* po 20 vin. Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 20.— vsaka nadaljna vrsta . . . . . „ 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema Inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnohranilnični račun št. 841.652.

Pregled najnovejših dogodkov.

Zapadno bojišče. — Siloviti topovski boji v Argonih in ozemlju Moze. Sicer položaj neizpremenjen. Novi francoski napadi v svrho reokupacije izgubljenih postojank južno utrdbe Douaumont in ob gozdu Caillette krvavo odbiti. Meseca marca sestreljenih 44 sovražnih in 14 nemških letal.

Ruska bojišča. — Ob Naroškem in Višnjevskem jezeru močnejše delovanje sovražnih topov.

Na ostalih bojiščih nobenih važnih dogodkov.

Razno. — Ekspoze nemškega državnega kancelarja. — Demisija italijanskega vojnega ministra.

Nemško uradno poročilo.

BERLIN, 5. (Kor.) Veliki glavni stan, 5. aprila 1916.

Zapadno bojišče. — **Topovski boji v Argonih in ozemlju Moze se nadaljujejo z nezmanjšano silovitostjo. Položaj je neizpremenjen. Levo Moze smo preprečili Francozom zopetno osvojitev mlina severozapadno Haucourta. V ozemlju utrdbe Douaumont so se tudi včeraj krvavo razbili ponovni sovražni protinapadi pred našimi črtami jugozapadno utrdbe in pred našimi postojankami ob severnem delu gozda Caillette. Na lotarinški in alzaški fronti so izvršile naše čete več srečnih patruljnih akcij. — Rezultati zračnih bojev na zapadni fronti v marcu: v zračnem boju sestreljenih 7, s topovi 3, pogrešani 4, skupno 14 letal. Francoske in angleške izgube: v zračnem boju sestreljenih 38, s topovi 4, z neprostovoljnim izkrcanjem v naših črtah 2, skupno 44 letal; 25 teh letal je prišlo v naše roke. Sestrelitev ostalih 19 letal je bila jasno opažena.**

Vzhodno bojišče. — **Nobenih posebnih dogodkov. V frontnem oddelku Naroškega in Višnjevskega jezera je ruska artiljerija ojačila ogenj.**

Balkansko bojišče. — **Nič novega.**

Vrhovno armadno vodstvo.

Nemška in francoska ofenziva.

KODANJ, 4. (Kor.) »Politiken« piše: Primera med nemško ofenzivo proti Verdunu in Joffrovo septembrsko ofenzivo v Šampanji ne velja več v bistvenih točkah. Minilo je sedaj že šest tednov, odkar se je pričela bitka pri Verdunu, in zdi se, da je nemška ofenzivna moč še vedno neoslabljena. Vsekakor je med šampanjsko ofenzivo in napadom na Verdun razlika, da Nemci po šestih tednih napadajo enako ognjevito, in če se uspehi v kilometrih ne izražajo tako natančno, kot v začetku, vendar razmrvljajo francosko fronto.

Zeppelinovski napadi na Angleško.

LONDON, 4. (Kor.) Tiskovni urad poroča, da je ponoči med 2. in 3. uro zeppelinovec za krajši čas obiskal vzhodno angleško obal. Opazilo se je nekoliko eksplozij, škode pa ni bilo in ranjen ni bil nihče.

LONDON, 4. (Kor.) O zračnem napadu v prošli noči se še poroča uradno: Zrakoplov je na severovzhodni obali vrgel 22 eksplozivnih in 15 užigalnih bomb. Dva zrakoplova sta dospela v vzhodne grofovine in sta vrgla 33 eksplozivnih in 65 užigalnih bomb. Kolikor se je ugotovilo, ni bil na Angleškem ranjen nihče.

Potopljene ladje.

KRISTIJANIJA, 4. (Kor.) Norveško poslaništvo v Londonu javlja brzojavno ministrstvu za zunanje stvari: Po poročilu angleške admiralitete je bil norveški četverojarbolnik »Bill« potopljen pri otokih Scilly. Posadka je bila rešena.

LONDON, 4. (Kor.) Iz poročil potopljenega norveškega parnika »Arne« izhaja, da je bil parnik, ki na vožnji iz Frederikstadta v Hull ni bil torpediran, potopljen, ko so ga prej preiskali. Ribiški parnik »Clara Nicol« je rešil štiri može posadke norveškega parnika »Anna«, katerega je v Severnem morju v ribiškem okrožju potopil nemški podvodnik.

VLISSINGEN, 4. (Kor.) Dopisnik angleške brzojavne agencije je govoril s kapitanom nizozemskega dvojarbolnika »Elise Helena«, iz čegar izhaja, da ladja ni bila torpedirana, temveč da jo je po pregledu ladijskih listin razstrelil podvodnik.

TANGER, 4. (Kor.) Francoska križarka »Cassard« je naletela na parnik »Imerethie«, a ga ni mogla odvesti s seboj v Tanger. Parnik se je južno Larocha potopil. Potniki in posadka so bili rešeni, razven treh oseb. Križarka »Cassard« je odplula v Gibraltar, da popravi prednji del ladje.

Izdelovanje municije na Angleškem.

LONDON, 4. (Kor.) V dolnji zbornici je sporočil državni podtajnik municijskega ministrstva, da je sedaj 195.000 žensk zaposljenih v tovarnah za municijo.

LONDON, 4. (Kor.) Tiskovni urad javlja: Municijski minister je sporočil, da je prošli teden v tovarnah za smodnik v Kentu slučajno izbruhnil velik požar. Bilo je več eksplozij. Število žrtev znaša okoli 200.

Zadeva »Tubantia«.

BERLIN, 5. (Kor.) Wolffov urad poroča: Bukareška Agence Angleise razširja v Rumuniji brzojavko, da je nemška vlada izjavila nizozemski, da sta bila »Tubantia« in »Palembang« torpedirana, ker se nista hotela ustaviti v svrho preiskave. Pooblaščeni smo, da označimo te podatke kot popolnoma izmišljene.

Naše uradno poročilo.

DUNAJ, 5. (Kor.) Uradno se objavlja: 5. aprila 1916, opoldne.

Položaj povsod nelzpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

S turških bojišč.

CARIGRAD, 4. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Na raznih frontah nobenih važnih dogodkov.

Demisija italijanskega vojnega ministra.

MILAN, 5. (Kor.) Glasom listov je bila s kraljevim dekretom sprejeta demisija vojnega ministra Zupellija. Generalni poročnik Morone je imenovan za naslednika. Kot vzrok Zupellijeve demisije se navaja oficijelno njegova želja, da bi se na aktivnem poveljniškem mestu udeležil vojne.

Lahi v Epiru.

ATENE, 4. (Agence Havas. — Kor.) »Méssager d' Athènes« doznava iz Argyrokastra, da laške čete prodirajo proti severnemu Epiru. Zaradi ugovora grške vlade je ukazala bolgarska vlada četam, da se umaknejo od grške meje. Grške vojaške oblasti so na zapadni obali otoka Paros postavile svetilnik, katerega luč se vidi 17 pomorskih milj daleč.

Položaj na Nizozemskem.

DUNAJ 5. (Kor.) Tajna seja druge zbornice je trajala dve uri. Ko je bila otvorjena zopet javna seja, je podala vlada sledečo izjavo: Vlada smatra za potrebno, da z ozirom na poročilo v tajni seji izjavi jasno, da je suspendiranje perijodičnih dopustov previdnostna odredba, ki je v zvezi z neomajnim sklepom, da se striktno varuje naša nevtralnost. Odredba ni posledica obstoječih političnih zapletljajev, ampak je vzrok podatkov, vsled katerih se je bati, da bi se povečale nevarnosti, ki jim je izpostavljena naša dežela. Ne bi bilo v interesu dežele, ako bi se poročalo o vsebini teh podatkov.

HAAG, 4. (Kor.) (Uradno.) Vlada ne prevzame nobene odgovornosti za poročila, ki niso izrecno označena kot uradna.

AMSTERDAM, 4. (Kor.) Vrhovni poveljnik armade in mornarice naznanja, da ne prevzame nobene odgovornosti za poročila, iz katerih ni izrecno razvidno, da izvirajo iz glavnega stana.

BERLIN, 5. (Kor.) Rotterdamsko poročilo »Berliner Tageblatta« o izjavi nizozemske vlade pravi: Vladna izjava nikakor ni napravila pomirljivega vtisa. Nasprotno, nastale so zopet vse mogoče vesti. Vsi so edini v tem, da je položaj trajno resen in da se je bati važnih dogodkov, četudi ne v kratkem času. Glasom »Vossische Zeitung« potrjujejo poročila o rezultatih seje vtis, da od nizozemske vlade ukrenjene odredbe niso v nobeni zvezi z izpremembo v odnošajih napram Nemčiji. Haaško poročilo »Tägliche Rundschau« pravi: Po posvetovanjih o prvih na dnevnem redu se nahajajočih vprašanjih je bil vložen v zbornici predlog, da naj se razprava preloži, da bi se zamoglo razpravljati o političnem položaju. Nato je ministrski predsednik izjavil, da politični položaj ni več tako resen, da bi bilo treba radi tega prekiniti razpravo o tekočih vprašanjih. »Tägliche Rundschau« pripominja k temu: Ta izjava potrjuje mnenje, da so se pripravljali pred par dnevi jako resni dogodki, da je pa smatrati za enkrat nevarnost za odstranjeno.

Nizozemska spomenica o angleškem zaplenjevanju pisemske pošte.

HAAG, 5. (Kor.) Minister za vnanje zadeve objavlja diplomatične spise o zaplenjevanju pisemske pošte na prekomorskih parnikih potom angleških oblasti. V zvezi s tem pripominja minister za vnanje zadeve, da stoji nizozemska vlada na stališču, da obsega označba »Correspondance postale« v haaški pogodbi pošiljatve efektov, kuponov in drugih vrednostnih papirjev. Vojujoče se države se radi tega pod nobenim pogojem ne smejo dotikati takih pošiljatev. Minister za vnanje zadeve je zato tudi zaprosil za povrnitev takih od angleških oblasti zaplenjenih papirjev.

Nemški princi v Sofiji.

SOFIJA, 4. (Agence Tel. Bulg.) Ministrski predsednik Radoslavov je posetil včeraj v palači princa Avgusta Viljema Pruskega in Karla Edvarda Saškokoburg-gothskega. Princa sta mu danes dopoldne vrnila poset.

Nemški državni zbor.

BERLIN, 5. (Kor.) Državni zbor je pričel drugo čitanje proračuna državnega kancelarja in vnanjega urada. Že dolgo pred začetkom seje so bile tribune in dvorana prenapolnjene. V dvorni loži je bilo več članov dvorne družbe. V diplomatski loži je avstroogrski legacijski svetnik grof Larisch, ameriški in španski poslanik in grški poslanik. Na tribuni zveznega sveta so se nahajali v gostih vrstah člani zveznega sveta. Neposredno po prehodu na dnevni red se je oglasil k besedi drž. kancelar Bethmann-Hollweg. Z neizmerno napetostjo je prisluškovala zbornica izvajanjem državnega kancelarja in jih ponovno viharno odobravala. Ko je državni kancelar končal, je zadonelo živahno odobravanje in ploskanje v dvorani in na tribunah, kjer je bilo vse pod globokim vtisom izvajanj državnega kancelarja. Državni kancelar **Bethmann-Hollweg je izvajal:** Gospodje! Ko sem pred četrt leta govoril pred Vami, sem se prizadeval, da Vam podam na podlagi treznih dejstev sliko vojaškega položaja. Dogodki so samozavest, s katero sem govoril takrat, upravičili. Dardanelska akcija se je končala s fiaskom. Po zmagoviti srbski vojni, v kateri je ob naši in avstroogrski strani žela bolgarska armada nevenljivo slavo, ste sedaj tudi Črnagora in severna Albanija v rokah naših zaveznikov. Angleži se prejkoslej prizadevajo, da osvobode v Kutelamari obkoljeno armado. Rusom se je sicer z večkratno premočjo posrečilo zavzeti Erzerum, toda močne turške sile so jim preprečile nadaljno prodiranje. Kakor ruski naskoki v vzhodni Galiciji, tako so se tudi ponovni napadi Italijanov na soške postojanke razbili ob žilavi hrabrosti avstrijskih čet. Z nezaslišnimi napori so nagnali Rusi svoje napadalne kolone na dolgi fronti tudi proti našim črtam. Pred Hindenburgom in njegovimi junaki so se razbili ob velikanskih izgubah. Njihove vlade so sovražnim narodom prigovarjale, da gremo z vojaško silo proti koncu, da nimamo več nobenega moštva. Morala naših čet da je oslabljena. Bitka pri Verdunu jih je drugače poučila. Z naglo preudarnostjo pripravljane operacije izvršujejo junaške čete, ki kljub požrtvovalni hrabrosti sovražnika napredujejo korak za korakom. Tako je vojaški položaj na vseh frontah zelo dober in popolnoma odgovarjajoč pričakovanju. Ako se zamoremo pogovoriti o tem tu doma, kako hvaležnost moramo izkazati našim vojnikom in njihovim voditeljem, ki sedaj že 20. mesec junaško kakor prvi dan z dušo in telesom branijo domovino. Naši sovražniki menijo, da bodo cilj, ki ga ne morejo doseči z orožjem, dosegli s sestradanjem in zaprtijo. Razumel sem, da nasprotniki l. 1915 niso hoteli opustiti te nade; ne razumem pa, kake hladne glave po izkušnjah l. 1915 še mislijo na to. Naši nasprotniki pozabljajo, da je naš državni ustroj, potem organizatorična sila vsega prebivalstva kos najtežavnejšim nalogam razdeljevanja živil. Oni pozabljajo, da razpolaga nemški narod z naravnost velikanskimi moraličnimi rezervami, ki mu omogočujejo, da se omejuje v močno stopnjevanem gospodarstvu v zadnjih desetletjih. Meseci, ki jih preživljamo sedaj, so težavni. Oni zahtevajo omejitev v marsikaterih gospodarstvih. Tem večje in hvaležnejše je naše občudovanje za požrtvovalni pogum in za udanost napram domovini. Žetev l. 1915 je bila ena najslabših v zadnjih desetletjih. Kljub temu ne samo da bomo izhajali s krušno moko, ampak bomo imeli še močne rezerve v novem letu. Mi bomo v bodoče izhajali, kakor smo izhajali doslej.

Stremeč za tem, da bi nas zaprli in sestradali, so Angleška in njeni zavezniki prešli na dnevni red preko pravic nevtralcev do legitimne trgovine in prometa z evropskimi državami. Na amerikansko noto, izdano 5. novembra l. 1915., ni Angleška odgovorila do današnjega dne. Kakor ta, tudi drugi protesti nevtralcev niso imeli pri naših sovražnikih drugega uspeha, kot nadaljne kršitve nevtralnih pravic. Pred kratkim izdana odredba ogroža legitimno trgovino z nevtralnimi pristaniščí z nadaljno protinarodnopravno poostritvijo blokadnih pravil. Toda noben mirno misleči nevtralec nam ne more odrekati pravice, da se zoperstavljamo tej sestradalni vojni. Nihče ne more zahtevati od nas, da si damo izviti iz rok obrambno orožje, ki ga imamo. Spoštujemo koristi nevtralcev na svetovni trgovini, toda pričakovati moremo, da se je priznaval obzir z naše strani, da se priznava naše pravo, da smemo za sestradalno politiko naših sovražnikov, ki nasprotuje vsakemu mednarodnemu pravu, odgovarjati z vračanjem. — Odkar sem tu govoril zadnjič, smo videli, da smo bili prisiljeni, napovedati vojno Portugalski. Slišali ste, kako dolgo vrsto kršitev nevtralnosti je zakrivila Portugalska. Ob pozdravnih strelih izvršeni rop naših ladij je stvar dognal do konca. Pod pritiskom Angleške je ravnala Portugalska. Angleška je tudi tu podala nevtralcem dokaz svojega ljubeznivega pokroviteljstva malih držav. — Ko sem izjavil 9. dne meseca septembra, da bi bili pripravljeni za mir, sem dejal, da nisem videl niti sledu pri naših nasprotnikih, da bi bili tako pripravljeni za to, kot mi. Da sem imel prav, kaže vse, kar se je zgodilo v tem. Govori, ki so se govorili v Londonu, Parizu, Petrogradu in Rimu, so tako jasni, da se mi ni treba baviti žnjimi. Samo eno besedo na naslov angleškega ministrskega predsednika Asquitha: Na njegove osebne žalitve ne odgovarjam sicer (dobro!), ker osebnih obreganj tudi v vojni ne smatram za dostojna. (Zelo prav!) Toda stvarno hočem odgovoriti na kratko. **Za gospoda Asquitha ostaja popolno in končno razdejanje pruske militarične moči predpogoj vseh mirovnih pogajanj.** Obenem pogreša v mojem govoru nemške mirovne ponudbe. Za razpravo o mirovnih ponudbah z druge strani da bi bila pripravljena vsaka druga stranka. Torej recimo, da bi predlagal jaz gospodu Asquithu, da se vsede z menoj za mizo, da se pogovoriva o možnosti miru, in gospod Asquith bi začel s svojim končnim, popolnim razdejanjem militarične moči Pruske: pogovor bi bil končan, preden bi se pričel. (Prav res! Veselost.) Na take mirovne pogoje nam ostaja samo en odgovor in ta odgovor podaja naš meč. (Živahno odobravanje.) Če hočejo naši nasprotniki še vedno nadaljevati moritev ljudi in opustoševanje Evrope, je to njihova krivda. Mi se ne bojimo in naša pest bo udarjala vedno krepkeje. (Živahno odobravanje.)

Proračunski odsek nemškega državnega zbora.

BERLIN, 4. (Kor.) Proračunski odsek državnega zbora je po večinoma zaupni razpravi sprejel mornariški proračun.

Angleška spodnja zbornica.

LONDON, 4. (Kor.) Državni kancelar Mac Kenna je pri predložitvi državnega proračuna izvajal: Da se pokrijejo na 1825 milijonov funtov šterlin določeni letni izdatki, je treba najeti 1323 milijonov posojila in pokriti 502 milijona s tekočimi dohodki. Zakladni kancelar je izjavil, da temelji proračun na naziranju, da bo trajala vojna celo finančno leto. Izdatki zadnjega leta so znašali 1559 milijonov funtov šterlin; 264 milijonov je bilo izročenih zaveznikom, 52 dominijem. Primanjkljaj je znašal 1222 milijonov funtov šterlin in državni dolg je narastel do 31. marca na 2140 milijonov funtov šterlin, od katerih odpade 386 milijonov na svoto, ki je bila izročena zaveznikom.

Položaj.

5. aprila.

Glede vzrokov, ki so dovedli do znanih militaričnih odredb Nizozemske, smo še vedno v popolni desorijentaciji. Tudi danes ne ve nikdo nič pozitivnega glede teh vzrokov, niti ne glede posledic, ki utegnejo priti. Čim več listov in poročil čitaš, tem bolj — zbegan si. Naravno to, ker vsakdo presoja stvari s svojega stališča. Navezani smo torej le na ugibanja. Eden je uverjen, da se Nizozemska boji prehoda angleških čet preko nje teritorija; drugi pripoveduje, da je Nizozemska vsled potopljenja nje parnika »Turbantia« v strahu za svojo plovbo, tretji ugiblje, da so rečenim odredbam v povod drugi, doslej še neznani sklepi na pariških konferencah. Tako se ugiblje, da bo četverosporazum zahteval od Nizozemske, naj zapre svoje meje proti Nemčiji in jo tako odreže od sveta. To bi pomenjalo poojstreno akcijo za izstradanje Nemčije. Nu, mi smo že povedali svoje mnenje o takem načinu vojevanja. Na eni strani je nehumanno, ker zadevlje milijone nedolžnih ljudi, a na drugi nesmiselno, ker ni — izvedljivo. Že od začetka je tedanji trosporazum — Italije ni bilo še poleg — napovedoval izstradanje centralnih vlasti v kratkem času. Nu, danes se nagiblje že drugo leto vojne k zatonu — in Nemčija stoji finančijelno in gospodarsko istotako trdno, kakor je bila začetkom vojne. In da bo tako, o tem je bil prepričan vsakdo, kdor pozna veliki nemški narod in njega razviti smisel za disciplino in organizacijo, kakršnje ne vidimo pri nobenem drugem narodu na svetu. Vprašanje aprovizacije je tam vzorno urejeno. Vsakdo se smotreno in rad pokori vsaki odredbi. Zato deluje ves aparat s presenetljivo promptnostjo. To zahteva seveda žrtve. Ali nemški narod jih prenaša in jih bo prenašal. Tako je dokazal dosedaj in sijajno in zato se gospodje, ki so bili na pariški konferenci in ki so delali nadaljne načrte za izstradovanje, težko motijo, ako mislijo, da tem potom prisilijo Nemčijo, da se jim ukloni. O tem pričajo tudi vsa poročila, da je razpoloženje v Nemčiji radi krize v Nizozemski povsem hladno in mirno.

Italijanski listi se kažejo z rezultatom pariške konference jako zadovoljne. Se kažejo — pravimo, kajti nam se vse zdi, da so to izrazi tistega, ki mora biti zadovoljen in ki bi mu itak nič ne pomagalo, ako bi se kazal nezadovoljnega. Ravno zato, ker je izražanje zadovoljstva predemonstrativno, vzbuja dvome. »Corriere della Sera« tradira o pojmu »enotna fronta« in trdi, da se je stvar rešila v smislu Italije. Ta pojm da ni izključno militarične naravi, marveč da ima militarično, gospodarsko in diplomatično stran. Na politični konferenci da so se dogovorili za tesnejše gospodarsko in diplomatično sodelovanje, dočim so se Kithener, Joffre, Cadorna in zastopniki Rusije že poprej — na militaričnih konferencah — dogovorili o boju na vseh frontah. Značilno je, da čuti »Corriere« potrebo posebnega naglašanja, da enotna fronta ni fraza, ampak dejstvo. In nadalje priznava, da je šele ta konferenca prinesla, kar so že dolgo smatrali vsi zavezniki za potrebno. Še pomembneje pa je naglašanje, češ, da karakteristično za konferenco je naziranje francoskega ministrskega predsednika, da **se bo treba sestajati** na skupne razgovore, kajti noben načrt da ni neizpremenljiv. Če je šlo — meni »Corriere« — te dni za to, da se na dani podlagi enotnost med zavezniki **konsolidira**, pojde na prihodnjih sestankih morda za **nove sklepe**, primerne za bodočnost. Ali niso klasična priznanja to? Enotnost so morali sedaj — po skoro dveh letih — šele »konsolidirati«, ali v prihodnje bodo zopet izpreminjali svoje načrte!!

Kolik kontrast je tu med razmerami v entenți in onimi pri centralnih vlastih! Tu je očitno priznanje, da tam še vedno niso na čistem med seboj, dočim ne treba pri centralnih vlastih nikakih posebnih konferenc, ker je tu vse jasno, vse natančno, vse dogovorjeno in vse v soglasju.

»Secolo« pa se bahati in demonstrira s hrupno zmagovestnostjo ter poveličuje pomen nastopa Italije v tej vojni. Dela to s frazerstvom, ki je enostavno neslano. Pariškemu sestanku pripisuje zgodovinsko pomembnost, ker je na njem sodelovala — Italija!! In ko je že tako pri korajži, žuga s sabljo tudi Nemčiji. Formalne napovedi — tako se širokousti — sicer še ni, ali v resnici je že tu vojno stanje z Nemčijo. V hipu pa se je nekoliko ustrašil in hitro priliva nekoliko vode v šumečo čašo, češ, da s tem še ni rečeno, da bo Italija direktno delovala proti Nemčiji, ako ne bo poslednja preveč izzivalno pomagala Avstriji, česar pa — ne pričakuje! Vražje vojno stanje je to: ne storim ti ničesar, če ti ne storiš ničesar proti meni!! Četverosporazum se more lepo zahvaliti na takem »zgodovinsko-znamenitem« sodelovanju Italije! Po takem stiskanju pesti proti Nemčiji in potem hitrem stiskanju pesti — v žep moremo že primerno taksirati renomiranje »Secola«, da je v Italiji volja za boj do skrajnega in narod da se ne straši nobenih žrtev!! Poslednje že verujemo. Kaj bi se bal žrtev, ko je že moral toliko dati, da mu ne kaže drugega, nego da fatalistično čaka — konca! — Na koncu zapada »Secolo« v isto samovaranje, ki je karakteristično za vso entento in ki se je že tako kruto maščevalo nad njo. Mami sebe in italijansko javnost, češ: sovražnik je še močan ali izgubil je na različnih frontah že toliko krvi, je gospodarski tako oblegan, da je prisiljen militarično šteditì!! — Toda ta račun se ne bo ujemal, spoštovani »Secolo«! Krvavih dokazov za to dobivajo Italijani ravno te dni v bojih na soški fronti. O »gospodarskem obleganju« smo že govorili gori, militarično pa naši štedijo res kot racijonelni gospodarji vojskâ, toda le do tiste meje, do katere morejo, ne da bi trpeli militarični interesi!!

»Giornale d' Italia« pa si je svoje ocenjevanje rezultatov pariške konference priredil komodneje: zasukal je sulico in se poslužil finese, ki jo Nemec označa z besedo retourkutsche, češ: sovražnik bo neprijetno iznenaden, ker je računal na spore in navskrižja med zavezniki! Ali to je tisto, na čemer trpi vsa ententa, najbolj pa Italija, sicer ne bi bila tako samosvestno govorila o — triumfalnem izprehodu na Dunaj! Bolezen imajo v svoji hiši, pak kažejo na sosedovo, da je — okužena.

Z Balkana ni nič novega. Dogodki se sedaj izcrpljajo v političnih in diplomatskih akcijah, posebno v Atenah in Bukarešti. Ententa ima še vedno svoje križe z vprašanjem, kako in kaj naj bi z ostanki srbskih čet. Vprašanje je le, ali drugi ne marajo Srbov, ali pa je v teh poslednjih — klavir razglašen.

Nova Srednja Evropa in notranja preuredba Avstrije.

Nemški poslanec dr. Angerer je priobčil v »Grazer Tagblattu« članek, ki razpravlja o nemškem programu v Avstriji za bodočnost, prisvajajoč si zahteve v celovški spomenici, ki smo jo nedavno že omenjali in ki zahteva ustvarjenja **enotnega srednjeevropskega gospodarskega ozemlja**, zlasti na ta način, da se utrdi zveza med Avstrijo in Nemčijo s tem: 1.) da se dosedanja vojaška defenzivna pogodba nadomesti s pogodbo na obrambo in napad, 2.) da se med obema državama sklene brambni dogovor, ki naj

fiksira v koliki meri je Avstrija dolžna prispevati v vojaškem oziru, 3.) da se osnuje carinska in gospodarska unija med obema državama, in 4.) da se sklene skupna trgovinska in prekomorska politika. Tej bodoči gospodarski enoti naj se pritegneta tudi Bolgarska in Turčija. Potem nadaljuje: Nova Srednja Evropa pa se more ustvariti le tedaj, če se **Avstrija tudi na znotraj preuredi.** Notranja politiška vprašanja pa se vojaško ne dajo razrešiti. Neobhodni predpogoj uspešnega in nemotenega kulturnega razvoja, usodno vprašanje države je **razrešitev narodnostnega, jezikovnega problema.** Tu treba popolne izpremembe zistema. Nobenega naroda države ni treba zatirati ali oropati pravice, da bi ne smel gojiti svoje narodnosti ali svojega jezika, toda zahteva, da naj se uvede nemški jezik zgolj kot prometni jezik nikakor ne zadostuje. Znanje nemščine je za posameznika največje koristi, **za obstanek države pa je nemški jezik neobhoden.** Zato ne zadostuje, da se nemščine poslužujejo le uradi v svoji notranji službi, armada in morda prometni zavodi, treba je marveč zakonito določiti, da je nemščina jezik državnega zbora in centralnih uradov, da se pri najvišjih sodiščih razpravlja izključno le nemško, da morajo vsi državni uradi, sodišča, državni zavodi v notranji službi in v medsebojnem občevanju rabiti izključno le nemščino, da se morajo vse javne knjige in razpravni spisi voditi le nemško, da morajo vsi uradi v vseh deželah sprejemati nemške vloge ter jih nemško reševati, in da je torej popolno znanje nemščine v govoru in pisavi neobhoden predpogoj za vsakega, ki hoče biti nastavljen v državni službi, ali pa pri državnih in **nedržavnih** prometnih zavodih. Poleg zakonskega uveljavljenja nemškega jezika v smislu gorenjih zahtev mora država tudi izdatno podpirati nemško šolstvo. Vse ljudsko šolstvo se mora preurediti tako, da se bodo otroci tekom zakonite šolske dobe mogli priučiti nemškemu jeziku. Potrebno je nadalje, **da se v državnem zboru zasigura trdna nemška večina.** Največjo pažnjo je posvečati **utrditvi nemštva ob Adriji,** kakor je to podrobno razloženo v sklepih nemških Volksratov, ki so že sestavili potrebni osnutek bodočega jezikovnega zakona. Tudi za preureditev šolstva so že izdelani primerni predlogi. **Vse te reforme naj se izvedejo že tekom vojne,** da potem pero ne pokvari tega, kar je dosegel meč.

Za sedaj bi se mi z ozirom na te načrte dovolili le dve konstataciji: da meč vihte danes vsi avstrijski narodi in da so državni temeljni zakoni še v veljavi in da jih tudi vojna ni in ne more odpraviti. — G. Angerer more prezirati ti dejstvi, ali merodajni krogi ju ne morejo in ju — o tem smo uverjeni — ne bodo prezirali.

Pašić o usodi Srbije.

»Az Est« poroča iz Bukarešta:

»Independance Roumaine« objavlja poročilo svojega krfskega poročevalca o svojem razgovoru s srbskim ministrskim predsednikom Pašićem, preden je le-ta odpotoval s Krfa. Razvidno je iz tega, da Pašić nima niti enega konkretnega oporišča za to, kaj bi mogla ententa storiti za bodočo usodo Srbije, in da on, kot kralj Peter, ne more storiti ničesar, kot prositi človeštvo prizanašanja za svojo deželo. Poročevalec omenja, da Pašić slabo obvladuje francoščino in da je tako moral govoriti žnjim s pomočjo tolmača.

»Čas, ko bo srbska armada zopet popolnoma okrepljena,« je dejal Pašić, »ni več daleč. Danes se niti še ne more presoditi, koliko vztrajnosti je stalo umikanje iz Albanije in reorganizacija armade. To ogromno delo bo tvorilo odlično poglavje v zgodovini vojne. Da so naše vojake videli na Krfu brez poguma, molčeče in pobite, ni povod za obupavanje. Počakajmo samo časa, da se odpravijo srbski vojaki, zopet popolnoma opremljeni na mejo svoje domovine, kjer se jim poreče: Glejte, tu so vaša polja, hiše, tu vaše žene in to je dežela vaših legend in vaše zgodovine! Potem boste videli, kaj storimo. Srbe je bilo mogoče pregnati, pohabiti, prisiliti jih, da so brez miru blodili okoli, ali vendar bodo živeli dalje.«

Na vprašanje, kaj misli o srbskem prebivalstvu, ki je ostalo doma, je odgovoril Pašić:

»Verjetno je, da se bodo prizadevali Avstrijci, Ogri in Bolgarji, da se sporazumejo s Srbi. Ali pa morda nismo mi vedno stremeli za tem, da bi živeli v dobrih odnošajih s habsburško monarhijo in Bolgarsko? Zadevali smo samo vedno ob nepremagljive ovire. Nasproti svobodnemu in neodvisnemu mišljenju Srbov je hotela Avstro-Ogrska Srbijo napraviti za gospodarsko podrejeno deželo, Bolgarska pa je vedno stremela po nadvladi na Balkanu.«

Gospod Pašić je očividno pozabil vse ono, kar ve ves svet!

Razgovor z Boroevićem.

Vojna poročevalka dunajske »Neue Freie Presse«, Alice Schalek, je imela priliko, da je v glavnem stanu naše soške armade govorila z njenim poveljnikom generalom pl. Boroevićem.

Poročevalka je mislila, da je za sprejem pri Boroeviću treba bogve kakšnih priporočil, toda stvar je bila popolnoma drugačna, kajti častnik, na katerega se je obrnila, jej je odgovoril:

— K naši ekscelenci pridete lahko vsak čas.

Potrkala je na vrata in tudi že takoj stala pred generalom, ki jo je sprejel najprijazneje. Zalesketale so se mu oči, ko ga je naprosila, da bi smela pisati o njegovi armadi, in dejal je:

— Če mi obljubite, da ne boste pisala ničesar o vodiiteljih, potem vas naravnost prosim, da pišete o armadi. O vsakem posameznem vojaku morate pisati. Iti morate k njim in si jih ogledati. Kdor jih vidi, mora pisati o njih, česar se ne more storiti nikdar dovolj. Kar se dogaja tu ob Soči, nima primera v zgodovini. Sočo vzdržuje posamezni vojak. Kaj bi zmogla moja volja, če bi ne bilo tu železnega moža, brez imena, preprostega moža. Pojdite k njemu in poglejte, kako stoji na straži.

Od zopet osvojenega Przemysla, kamor osvoboditelj ni mogel, se je hitro odpeljal na jug. Italijane je prav presodil takoj prvi dan:

— Pred tem nasprotnikom se ne umaknemo niti za korak. Umiramo ob Soči, toda ostajamo tamkaj! Le preko naših mrtvih trupel more nastopiti Gabriele svojo zmagoslavno pot v Trst.

In posmejal se je ob pomisli na d'Annunzia, ki je postal zelo popularen človek pri soški armadi. Vsak ga imenuje po imenu, kakor ljubega znanca, kajti sodelovanje v tej vojni mu štejejo v veliko zaslugo. »Srečo za Avstro-Ogrsko« imenuje general pl. Boroević italijansko vojno.

— Sedaj šele je mora šla od nas, prosta je pot za naš razvoj.

Umirajo ob Soči, toda drže jo. Veliko čet je že bilo tam, da se skale v tem ognju.

— Novince nameščam najprej nekoliko bolj zadaj in jih porivam le polagoma v ospredje. Kdor je bil potem nekaj časa v najsprednjejši fronti, je cimentiran. Na tega se je lahko zanesti. Tamkaj se nauče biti možje.

— Italijani imajo preobčutne živce. In preveč kritike. Ne zaupajo niti vodstvu, niti upravi, niti vladi. Predvsem pa ne verujejo v potrebo svoje vojne. Bore se, ker se morajo. In tako stoje nasproti našim takorekoč brez mozga. Tudi pri nas si ne želi nihče vojne zaradi vojne. Toda vsak vojak ima žilavo, zagrizeno, neizkoreninljivo voljo: »Tu ne predre.« Tudi naši ljudje ljubijo svoje življenje, le norec je blaznosmel, hraber pa se more imenovati le tisti, ki se žrtvuje, vkljub svoji ljubezni do življenja. Toda bolj kot svoje življenje pa ljubi vsakdo mojih ljudi Sočo. Pojdite tja in pišite, kar boste videla tam.

— Cadorna gotovo ne more pojmiti, zakaj ne more predreti. Opisujte naše vojake in naše častnike na fronti, da bo razumel stvar. Ne, skrivnosti tu ni. In vedno se moram smejati, ko pomislim, da bi bil zaplenjen vsak italijanski list, ki bi objavil samo desetino onega, kar vem o stvareh na oni strani. Pišite vse, samo ne o voditeljih.

Poročevalka je omenila generalu, da v Nemčiji delajo drugače in že sedaj proslavljajo uspehe zaslužnih voditeljev. Boroević pa je zmajal z glavo in dejal:

— Ob Soči ni imen, ni osebnosti. Sočo drži mož in subalterni častnik. Opevajte Hötzendorfa. Vsi pesniki, ki jih ima Avstrija, naj bi storili to istočasno. In to bi še daleč ne bilo dovolj. Glasilo naj bi se od Severnega morja pa do Bagdada. Toda on noče. Torej obljubite mirno, kar zahtevam.

Pa pravi potem poročevalka: Obljubila sem mu.

Še dolgo sem videla pred seboj vojskovodjo, ko sem se z avtomobilom vozila v Gorico. Osamljen se mi zdi tudi ta mož. In njegova duša vsa razdvojena. On zamišlja, kar se doigrava tu, drugi pa izvajajo. In kot vsi misleči ceni tudi on bolj dejanja kot pa misli. V njem je kot nekaka zavist napram poročniku, ki sme brez skrbi biti hraber. In sredi v metežu sporočil, ko se uresničuje ono, kar zamišlja on, se čuti ubog, ker ne more sodelovati, kakor bi rad.

Učiteljske službe v Srbiji.

C. kr. namestništveni svetnik v Trstu razglaša naslednji poziv do vojno invalidnih častnikov in podčastnikov za prostovoljno priglasitev za mesta šolskih voditeljev (ravnateljev), oziroma učiteljev na ljudskih šolah v ozemlju generalnega vojaškega poveljstva v Belgradu.

1. Namerava se poveriti vse ljudsko šolstvo v ozemlju generalnega vojaškega poveljstva vojno-invalidnim častnikom (zlasti kot šolski ravnatelji) in podčastnikom kot učiteljem, kateri so poleg nemščine tudi popolnoma zmožni srbo-hrvaščine v govoru in pismu in imajo razun tega zadostno predizobrazbo.

2. Prosilci za take službe morajo predložiti pri evidenčno-pristojnem vojaškem oblastvu s spričevali o prebitih študijah opremljene prošnje.

3. Imenovana vojaška oblastva predlože prošnje, katerim se dodo dokumenti o osebnih in nravstvenih razmerah, in jih eventuelno priporočajo, predstojnemu vojaškemu poveljništvu. Zadnje poveljništvo pa predloži vse nabrane prošnje do 10. aprila t. l. pristojnemu **osrednjemu** oblastvu.

Trst, 5. aprila 1916.

DR. FABRIZI m. p.

Aprovizacijske stvari.

Izkaznice za sladkor.

Ves ta teden se pri krušnih komisijah še izdajajo izkaznice za sladkor. Tudi one rodbine, ki imajo sladkor doma in torej ne potrebujejo sladkornih izkaznic za sedanje razdeljevanje sladkorja, se naprošajo, da tekom tega tedna izroče krušnim komisijam svoje izjave glede sladkorja in to v svojem lastnem interesu za prihodnja razdeljevanja.

Domače vesti.

Za varstvo otrok in mladinsko oskrbo. Pod predsedstvom namestnika barona **Fries-Skeneja** se je vršila v torek, 4. t. m., četrta seja osrednjega odbora za varstvo otrok in mladinsko oskrbo. Škof **dr. Karlin** je poročal o dosedaj izvršenem delu pododseka za uredbo mladinskih zavodov ter je naznanil, da je dal g. Jasbitz od njega zgrajeni »Andreano« na razpolago osrednjemu odboru za njegove namene. Po temeljitem pretresanju vprašanja denarnih sredstev, ki bi bila potrebna, da se to poslopje preuredi za namere osred. odbora, se je sklenil najprej natančen ogled celega kompleksa k andreanski ustanovi spadajočih poslopij in ozemlja. Na predlog g. škofa se je razpravljalo o vplivu kinematografa na mladino ter se je pri tem poudarjala potreba stroge cenzure onih filmov, ki naj bi se pripuščali za obisk mladostnih oseb. Tozadevno se bodo vprašale za mnenje konference srednješolskih učiteljev. Okrajni komisar vitez **pl. Lund** je poročal o projektu občine za ustanovitev posebnega mladinskega kinematografa v mestnem deškem zavetišču, ki se otvori v kratkem, kar so zborujoči z zadovoljstvom vzeli na znanje. Dvorni svetnik **pl. Krekich** razlaga na podlagi dveh posebno drastičnih slučajev potrebo individualiziranja pri podeljevanju podpor. G. namestnik naznanja, da je izdelavo pravil osrednjega odbora in organizacijskega načrta za damski odbor prevzel sam ter da bo mogel kmalu predložiti oba operata. Sodniku **dr. Weinbergerju** se poveri sestava organizacijskega načrta za mladinsko oskrbo in ureditev pristojnosti za posamezne v vpoštev prihajajoče činitelje. Dvorni svetnik pl. Krekich predlaga, da bi se za otroke, zlasti za bolne, zbirale igrače, pri čemur naj bi se zagotovilo sodelovanje obrtno-pospeševalnega zavoda. Knjige s slikami so iz zdravstvenih ozirov izključene iz zbirke. Po kratkem poročilu komisarja viteza pl. Lunda o boju proti slabemu čtivu (šuntliteraturi — kolportažnim in detektivskim romanom) se sklene, da se tudi v tej zadevi vpraša za mnenje učiteljskih konferenc in pa komiteja za ljudsko čtivo (Comitato per le letture popolari). Od gg. dvornega svetnika **pl. Celebrinija,** primarija **dr. Escherja** in vladnega svetnika **dr. Welponerja** izdelano poročilo glede preskrbe dojencev pride v razpravo na prihodnji seji.

Smrt vzorne žene. V Ljubljani je umrla gospa **Pavlina Resman,** vdova po pokojnem višjem revidentu in slovenskem pesniku Ivanu Resmanu. Pokojnica si je za časa tukajšnjega službovanja pokojnega nje soproga pridobila največji ugled kot idealno navdušena slovenska žena. Ta zakonska dvojica je bila redek vzor narodnega idealizma, značajnosti in narodne požrtvovalnosti. Pokojnica je bila iz rodbine tržaških znanih trgovcev Valenčičev. Tesno poznanstvo in prijateljstvo jo je spajalo tudi z rodbino nepozabnega Slavoja Jenkota v Podgradu. Vsem njenim poznanstvom sploh je bilo v vez slovensko rodoljubje. Bodi jej ohranjen blag spomin! Prizadetim družinam iskreno sožalje.

Kakor pri nas! Tako smo vzkliknili, ko smo prečitali jeremijado, ki jo je puljski »Hrvatski list« v izdanju od 1. aprila naslovil svojim čitateljem in — nenaročnikom in nekupovalcem. Priobčuje jim kratko in enostavno, da mu gre za življenje in smrt. Nemarni naročniki, ki ne plačujejo naročnine glasujejo za smrt. Za življenje pa tisti, ki ga kupujejo in podpirajo z naročnino. Ko ni bilo v Puli hrvatskega dnevnika, želeli so ga najširši krogi, sklicevali sestanke, obetali podpore, izjavljajoč, da so pripravljeni doprinašati redne materijalne žrtve. Ko pa se je ustanovil list, ne da bi bil kdo kaj pomagal, in le ob dobri volji izdajatelja in s priporočilom tistih, ki vidijo v hrvatskem dnevniku tudi **hrvatski napredek v Puli,** sedaj pa se ne brigajo zanj, **predrag** jim je, oziroma slabo urejevan. Ne le, da ga ne kupujejo, ampak ga tudi ne čitajo. Je tudi nekaj izjem, a teh je vedno — manj. Edina zanesljiva opora listu so vrli mornarji v Puli, ki podpirajo list tudi s tem, da ga naročajo za svojce izven Pule. Da ni njih, list bi bil že davno prenehal. — Samo tisti — nadaljuje ta jeremijada — ki pozna današnje poslovne razmere v tiskarski stroki, more soditi, ali je list res predrag. »Hrvatski list« se tiska v 1800 izvodih. Če bi tudi prodajali vse do zadnjega, ne bi bili pokriti stroški, ker listu manjka oglasov. Dokler se ne poviša naklada lista in se ne poveča število inserentov, ne le da ni misiiti na pocenjenje lista, marveč na — podraženje!! Pri tem je uvaževati, da se kaka stotina pošilja vojakom in evakuirancem — brezplačno. Razne oglase glavarstva, zavarovalnice proti nezgodam, kina, »Rdečega križa« prinaša list le v svrho reklame, brezplačno, ali pod pogoji, ki ne donašajo nikake materijalne koristi. Kljub temu, da se za redakcijo malo troši, da se za brzojavke uračunava samo ena tretjina polovice faktičnih stroškov, kljub temu, da tiskarna zaračunava listu le te stroške brez nikakega režijskega dodatka, ima list **okroglih tisoč kron izgube na mesec.** Zato naj se ne bo nikdo čudil, ako bi list zaspal za vedno in poprej, nego pričakujemo. Zaključek: »Ta jeremijada je bila potrebna radi tistih, ki ne znajo storiti nič drugega, nego kritizirati in rušiti tisto, kar se je sezidalo s težko muko!«

Slučaj je nanesel, da je ta jeremijada izšla prvega aprila. Ali — pri Bogu! — ni to nikaka aprilska šala, marveč krvava in grenka resnica, ki jo občutijo vsi naši listi, ki so direktno prizadeti po vojnih dogodkih. Take dobičke spravljajo ti listi sedaj. Pa da bi tisti, ki jim se zdi brez pomena, ali taki listi izhajajo ali ne, ali žive, ali poginejo, vsaj puščali na miru tiste, ki se trudijo in financijelno krvave za tako, po njihovi modrosti nepotrebno in brezkoristno stvar! Ali ne! Še žalijo in ozlovoljajo. Stvar je res že tako odijozna, da treba odkrito in naravnost govoriti o njej.

Akcija za nakup prašičev za rejo. »Tržaška kmetijska družba« je sklicala minulo nedeljo sestanek svojih zaupnikov, na katerem se je soglasno sklenilo, da se ukrene potrebno za to, da se omogoči in uredi nakup prašičev za rejo za tržaško okolico. »Kmetijska družba« poskrbi pri pristojni oblasti dovoljenje za pot radi nakupa in za izvoz oziroma uvoz prašičev, ter nabere naročila posameznih posestnikov, da se nakup izvrši skupno za vse naenkrat, ker tako pojde lažje, z manjšimi stroški in bolj uspešno. Da se poizve bolj natančno za število prašičev, ki jih potrebuje tržaška okolica, je bilo določeno, da naj poljedelci, ki si hočejo nabaviti prašiče, to svojo željo povsem neobvezno naznanijo zaupniku dotične vasi ali okraja. Za te poizvedbe oziroma nabiranje naročil so določeni naslednji zaupniki: za Sv. Križ: Franc Košuta »Devaner«; za Prosek: Sergij Goriup; za Kontovel: Dragotin Starc; za Opčine, Bane, Trebče, Konkonel: Anton Vremec, »Tajnik«; za Padriče in Gropado: Grgič Josip, vaški načelnik; za Bazovico: Grgič Andrej, gostilničar; za Lonjer: Andrej Čok št. 160; za Sv. Ivan: Kobal Franc, št. 1318; za Rojan, Piščance in Greto: Josip Pertot, šolski voditelj; za Barkovlje in Trstenik: Ferdinand Starc, učitelj; za Kolonjo, Vrdelco in Škorklje: Ivan Rihter, Kolonja; za Rocol: Jurij Klun; za Sv. Marijo Magdaleno Zgornjo: Simonič Kristjan št. 422; za Sv. Marijo Magdaleno Spodnjo: Anton Miklavec, posestnik (bivši dež. posl.); za Škedenj: Anton Sancin, »Drejač«.

Naj torej vsi, ki si želijo tem potom nabaviti prašiče za rejo, tekom osmih dni to svojo željo naznijo dotičnemu zaupniku, katere prosimo, naj po preteku tega roka vsa naročila pošljejo Kmetijski družbi. **Tržaška kmetijska družba.**

Vse prodajalnice aprovizacijske komisije so danes popoldne zaprte, in sicer zato, da se da osobju ki mora delati tudi v nedeljah, nekoliko prostega časa.

Dobrodelne prireditve v korist sirotam padlih Tržačanov, ki so se, kakor smo že poročali, vršile v soboto in v nedeljo v hotelu »Excelsior Palace« in v hotelu »Europa«, so uspele kar najboljše. Čisti dobiček 2834 kron se je dovedel določenemu namenu.

ČEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste štev. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI.

Gostilna, obstoječa nad 50 let, z lepimi prostori v sredini mesta Postojna štev. 74, in z lastno koncesijo, se odda s 1. julijem t. l. v najem. Ponudniki naj se obrnejo do lastnika: Matija Lavrenčič, Trst-Rojan, ulica Sv. Mohorja št. 13. 174

Učiteljica potrpežljiva poučuje italijansko, nemško, francosko in angleško. — Ulica Barriera 1, I. 171

Kupujem žaklje vsake vrste po najvišjih cenah. J. Stebel Trst, ul. Torrente 36. 175

Gospa sprejme takoj otroka na hrano. Ponudbe pod „M“ na Ins. odd. Edinosti. 172

Mladenič, vojaščine iäče primerne službe v kaki trgovini ali pisarni. Blagohotne ponudbe na Inseratni oddelek Edinosti pod „Primerno“. 173

Iščem malo stanovanje ali mali dvorec v bližini Scorcola-Commerciale. Ponudbe na Ins. odd. Edinosti pod „Trgovec“. 168

Kdor hoče prodati VOLNO naj gre v Barkovlje Riviera 152 ker tam se plačujejo najvišje cene. 157

50letni vdovec, bivši pomorski kapetan, Hrvat, močan in zdrav, kateri ima na deželi meblirano hišo z vrtom, išče v svrho ženitve gospodično ali vdovo z nekaj premoženja. Pismene ponudbe s sliko pod „Kapetan“ na Inser. oddelek Edinosti. 300

Za vojne ujetnike v Rusiji se sprejme vsako dopisovanje v ruskem jeziku. Od 9—2 pop. Ulica Raffineria 3 (blizu trga Barriera. 164

Kupujem žaklje vsake vrste. Jakob Margon, ul. Solitario št. 21 (pri mestni bolnišnici) 126

Meblirana soba s prostim uhodom se odda takoj v ul. Commerciale št. 14, I. nad. vr. št. 3. 317

Vino belo naravno ima na prodaj Goriško vinarsko društvo sedaj v Prvačini, po zmernih cenah. 138

Na debelo samo za preprodajalce. Nogavice, sukanec, pipe, milo, gumijeve podpetnike, razni gumbi, denarnice, mazilo za čevlje, električne svetilijke, baterije, pisemski papir, kopirni svinčniki, zaponke, prstani rdečega križa, krema za brado, žlice, razna rezila, robci, mrežice za brke, pletenine, srajce, spodnje hlače, ogledala, ustnike, razne glavnike, zaponke „Patent Knopfe“ in drugo prodaja JAKOB LEVI, ulica S. Nicolo štev. 19. 62

Zlatarnica G. Pino

Trst, ulica Canale štev. 13

Velika izbera srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd.

Cene zmerne. Cene zmerne.

Zlato, srebro in platin

v vsaki obliki

kupuje po najvišjih cenah

Závod R. Dussich & C.o

ulica Acquedotto 62.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

se je preselil in ordinira sedaj v Trstu, ul. Poste vecchie 12, vogal ulice delle Poste.

Izdiranje zobov brez bolečine. Plombiranje.

UMETNI ZOBJE.

Nova Mirodilnica

MODERNA

Trst, ulica Ponterosso štev. 5

Bogata zaloga dišav, krtač, predmetov za toiletto in za umetnosti.

Veliko skladišče moških in deških oblek

„Alla Fiducia“

Trst, ul. Scorzeria št. 4 vogal ul. Arcata

Bogata izbera moških oblek. — Deške obleke v modernih barvah „GAMBETTA“. — Kostimi na risbe in „marina“. — Hlače za delo. Moško perilo po nizki ceni brez povišanja. — NB. Ker prodajalna nima velikih stroškov, prodaja po nizkih cenah. —

PODLISTEK

Lepa Anka.

Spisal Avgust Šenoa.

»Baron!« je vzkliknil bivši odvetnik, »vi ste genie! Iz prve svile vam dam napraviti tucat svilenih robcev. Čast, komur čast! Vašemu veleumu pripada prva slava. Ergo: iz prve svile tucat svilenih robcev!«

»Ali, gospod Lacković!« — — —

»Ne, ne, ne, ne! Nobenega oporekanja! Vi ste genie! Hvala večni previdnosti, da me je združila z vami, ker odslej še le bom gospodaril na veliko.«

»Gospod Lacković,« se je poklonil huzar. »Drago je tudi meni, da sva se našla.«

»Prosim, prosim, gospod baron, čast je na moji strani.«

»Čim mi je bila sreča, da sem se sestal z vami, sem se uveril, da sem, hvala Bogu, naletel na moža, ki razumeva duh časa, ki sodi, da je glavna sreča naroda v materijalnem napredku. Pri nas je, žalibog, to cvetje redko posejano. Pri nas se, žalibog, gospodari še po patrijarhalnem načinu. Kar ti polje daje, to ješ, kar ti trta daje, to piješ. Bil sem mnogo po svetu in videl sem, kako se tam dela za napredek. Vse to sem hotel uvesti na svoji posesti — po strani sem tudi — in ko svoje uzorno gospodarstvo popolnoma uredim, mi bo v čast, da vas pozdravim tam.«

»Mi bo jako drago, gospod baron.«

»Nu, po pravici povedano, mnogokateri lep načrt se mi ni posrečil, ker ni bilo skupnega dela ker po vsem kraju vladajo predsodki, a vi, kot izredno bister človek, veste, da se le z združevanjem more doseči velika narodno-gospodarska svrha. Našel sem, sem vzkliknil, kakor nekdaj Arhimed, našel klin, s katerim povzdignem to na pol mrtvo pokrajino, čim sem izpregovoril z vami nekoliko besed, kajti, naj se govori o čemer-koli, praktični razum, bistro oko se ovaja na prvi mah. Ta Arhimedov klin našega Zagorja ste vi, gospod Lacković. Je ljudij, ki ne verujejo v Previdnost. Jaz nisem tak; trdim, da je Previdnost naše Zagorje obvezala v hvaležnost, ko vas je po burnem življenju vrgla v to krasno, ali zapuščeno zakotje naše domovine. Vi ste blagovestnik nove dobe, pod vašimi očmi, po vašem navodilu nastanejo znamenita podjetja, vzklije sreča tega kraja. Da, vi ste Arhimedov klin Zagorja.«

»Prosim, baron, prosim!«